

Finansdepartementet
Postboks 80 Dep
0030 OSLO

Adresse: Folkets hus, Youngs gt. 11
0181 OSLO
Telefon: 951 89 375
E-post: ntlskatt@online.no

Deres ref: 10/4626 SL HS/rla

Dato: 15.5.2012

Høring – forslag til nytt regelverk for kassasystemer

**Vi viser til høringsbrev datert 15.2.2012 og høringsnotat av samme dato.
Høringsfrist er 15.5.2012.**

NTL Skatt har følgende merknader/kommentarer og spørsmål til høringen:

Høringen gir et godt innblikk i utfordringene med å kontrollere dagens kassasystem, samt at det er gjort en god vurdering for valget om å ha en regelbasert ordning vis a vis en teknisk løsning.

Synet på at en reglebasert løsning er den beste løsningen er fra vår side noe delt. Bakgrunn for dette er bla. at tidligere foretatte forenklinger med å etablere små foretak ikke gjenspeiler seg i denne høringen, det er også foreslått omfattende og detaljerte regler som må etterleves og håndheves. Mindretallet påpeker også at en ”godkjenningsordning”(omtalt i høringen punkt 6.1) vil gjøre det enklere for de som vil følge reglene. På den annen side vil det kunne være svært problematisk for skatteetaten å sette et godkjenningsstempel på et kassasystem.

Vi ser også at dette vil påføre de næringsdrivende ekstra kostnader og tid til å innrette seg etter de foreslåtte reglene. Det vil også få konsekvenser for Skatteetaten sine kontrollressurser som skal håndheve de nye regelverket.

NTL-Skatt har likevel enes om å støtte forslaget til nytt regelverk om kassasystemer.

NTL-Skatt har tidligere gitt tilsvaret til Finansdepartementet på *Høring - forslag til endring av bokføringsregelverket av 8.6.2009*. Vi støttet da Bokføringsstandardstyret sine forslag til oppbevaringstid av kassaruller, regnskapsmateriale i utlandet og filformatets egenskaper ved elektronisk oppbevaring.

Det fremgår av bokføringslovens § 13-8, 2.ledd bl.a. at oppbevaringspliktig regnskapsmateriale skal være betryggende sikret mot endring.

Forslaget til nytt 2. ledd i bokføringsforskriftens § 7-1, der det stilles krav om at regnskapsmateriale som oppbevares elektronisk ikke skal kunne redigeres uten at evt. endringer fremgår direkte, ser vi som nyttig sikring av kravet i § 13-8, 2.ledd.

Vi ser også at et PC-baserte system med elektronisk journal, som kan overføres i sikret form til annet elektronisk medium, stetter lovens krav bedre enn et ROM-basert system.

Nye krav til funksjonalitet for kassesystemene som sikrer at elektronisk journal ikke skal kunne manipuleres av bruker, mener vi vil medføre at ikke bare ”lesekvaliteten” opprettholdes - men også at det oppbevarte regnskapsmateriellet viser faktum.

Løsninger som vil påvirke Skatteetaten sitt kontrollarbeid.

Høringen punkt 7.2.2.2 Løsningsforslag, stiller krav om elektronisk journal som dokumentasjon av kontantsalg, som vil gjøre det vanskeligere å manipulere salgsdata. Elektronisk journal vil dermed medføre en mer effektiv kontroll for Skatteetaten, da fastsetting av riktig kontantomsetning vil kunne gjøres raskere (mindre tid til skjønnsutøvelse) Dette er en stor hjelp i kontrollarbeidet og en kontroll kan avsluttes tidligere.

Motsatt effekt, dvs. merarbeid for etaten blir slik vi ser det:

Kravet om produkterklæring fra leverandør av kassesystemet. Dette da oppfølging av manglende erklæring/håndtering av mottatt erklæring som viser leveranse av et kassasystem som ikke oppfyller lovverket, vil bli en helt ny kontrolloppgave for Skatteetaten og mye tid vil gå med til å innarbeide rutiner før dette kontrollarbeidet er på plass.

Tilsvarende vil kap. 8 om meldeplikt fra bokføringspliktige ved kjøp av nye kassasystem/fjerning av kassasystem medføre mye oppfølgingsarbeid. For eksempel når mottatt tilbakemelding viser bruk av mangelfullt system, må det purres på ”meldeplikt-skjema”, det må utstedes pålegg om å bytte system, det må ilegges overtredelsesgebyr ved observert feil/manglende bruk av kassesystem. Ny og mer tidsbruk blir resultatet her.

Ilegging av overtredelsesgebyr på stedet uten varsel er en uvant sanksjonsform for Skatteetaten og vil medføre behov for opplæring for at revisorene skal kunne utføre dette, dvs. ekstra tidsbruk. Videre kan ilagt gebyr påklages og klager må behandles, dette vil også føre til merarbeid for Skatteetaten som allerede har knapphet på kontroll- og saksbehandlingsressurser.

Overtredelsesgebyr mv.

Vi oppfatter det slik at foreslåtte regler om overtredelsesgebyr har en annen karakter enn tvangsmulkt ved bokføringspålegg. Overtredelsesgebyr kan man bli ilagt på grunnlag av faktiske handlinger (eller unnlatelser) og krever forsett eller uaktsomhet. Tvangsmulkt ved bokføringspålegg er betinget og blir vurdert ilagt dersom man ikke innretter seg etter gitte pålegg (dvs den gjelder fremover i tid, og den bokføringspliktige kan velge å unngå mulkten ved å følge pålegget). Ved illeggelse av tvangsmulkt ved bokføringspålegg er det i utgangspunktet ikke krav om skyld.

Høringens punkt 12 Utkast til lov -og forskriftbestemmelser

Etter bokføringsloven § 15a kan skattekontoret ilegge bokføringspliktige overtredelsesgebyr ved overtredelse av § 10a. Det samme gjelder overtredelse av bestemmelser gitt i medhold av § 10a. I § 10a tredje ledd fremgår det at departementet i forskrift kan fastsette krav til bruk av kassasystemer mv herunder gi unntak. Vi oppfatter det slik at det her siktes til særreglen om dokumentasjon av kontantsalg i bokføringsforskriften kap 5a, jf kommentarene til bokføringsloven § 15a på side 89 i utredningen. Slikt overtredelsesgebyr kan gis på stedet uten forhåndsvarsel.

Eksempelvis, dersom en kunde kjøper en avis eller en pastilleske og selger ikke tilbyr kunden salgskvittering, kan resultatet bli overtredelsesgebyr, se forslaget til bokføringsforskriften § 5a-6-1. Det samme gjelder om selger ikke umiddelbart lukker kassaskuffen, se § 5a-5. Det er noe satt på spissen, men uansett må det vel fastsettes retningslinjer der man sier noe mer om hvilke tilfeller man bør reagere på og hvor høyt gebyret skal settes?

Et annet aspekt er at overtredelsesgebyr forutsetter forsett eller uaktsomhet. Er et overtredelsesgebyr å anse som straff etter EMK? I så fall må man i det enkelte tilfelle vurdere hva som er hensiktsmessig virkemiddel, straff eller overtredelsesgebyr. I utredningen avsnitt 8.3.3.1 "Innledning" fremgår det at det ikke er hensiktsmessig med bruk av virkemiddelet bokføringspålegg/betinget tvangsmulkt ved feilaktig/manglende bruk av kassasystem.

Vi ser her at det ved konstatert manglende/feilaktig bruk av kassesystem er behov for en strengere sanksjon enn bokføringspålegg. Dette da ilegging av bokføringspålegg gir den bokføringspliktige mulighet for å innrette seg i fremtiden, mens gebyr på stedet medfører en reaksjon der og da. Videre krever bruk av bokføringspålegg oppfølging av saken over en lengre periode og bruk av overtredelsesgebyr fremstår dermed som mindre ressurskrevende her.

Skattekontoret kan ilegge leverandører av kassasystem overtredelsesgebyr og tvangsmulkt, jf utkast til kassasystemloven § 6 og § 7. Vi antar at det er gjort et skille her da det må være langt alvorligere å ikke etterkomme pålegg om å utlevere programvare enn at man ikke har avgitt produkterklæring.

Som nevnt vil dette og være nye sanksjoner for Skatteetaten å håndheve som vil kreve kontroll- og saksbehandlingsressurser.

Unntaksbestemmelsene.

I tillegg til tidligere unntak ved sporadisk og ambulerende kontantsalg, foreslås i punkt 8.4.1 at kontantomsetning inntil 50 000, samt salg fra vareautomat med andre kvitteringsutskriftsformer, skal unntas fra kravene til kassesystem. Vi mener dermed hensynet til de "minste" er ivarettatt og kan ikke se at kravene er for strenge for denne kategori næringsdrivende.

Vi vil og bemerke at i rapporten "Samfunnsøkonomisk analyse" side 24 fremgår det at kostnaden per bokføringspliktig forventes å bli kr 20 – 30.000. Slik vi oppfatter dette er det ikke noe skille på omsetningen for de som har fast driftssted, om det er kiosken på hjørnet eller en stor butikkjede, kostnaden vil bli den samme.

Punkt 8.6 Ikrafttredelse

Jf punkt 10.2 konsekvenser for de næringsdrivene og 10.3 Konsekvenser for staten.

Vi mener det er viktig at det i perioden frem til 1.1.2014, gis grundig informasjon til både produsenter og brukere av kassasystemene. Vi ser det og som viktig at det i perioden frem til 30.6.2014, da nye kassesystem må være anskaffet og gitt melding om, informeres aktivt til produsenter, brukere av kassesystemene samt publikum om det kommende regelverket. Da undersøkelser viser at kasseapparatene gjennomsnittlig skiftes ut hvert 3. år, vil dette medføre at de bokføringspliktige har hatt mulighet til å innrette seg i god tid før eventuelt

overtredelsesgebyr kan bli aktuelt. Det må dermed tas høyde for at også dette informasjonsarbeidet vil medføre ekstra tidsbruk for Skatteetaten, og er en ny type oppgave der rutiner må på plass.

Perioden fra selvangivelsen for personlige skattyter sendes ut, ca 15.mars til den skal leveres 30.april er en periode det er svært mange henvendelse til Skatteetaten. Det må tas høyde for at spørsmål om kassasystemet også kan besvares i denne perioden, da næringsdrivende som leverer på papir har leveringsfrist 31.mars og de som leverer elektronisk har leveringsfrist 31.mai.

Med hilsen

Ingunn Borge Veseth
Leder av NTL Skatts kontrollfaglige utvalg.
Tlf: 55 57 35 41
E-post: ingunn.veseth@skatteetaten.no

*Ingunn Borge Veseth
ligningsrevisor*

*Gudveig Wergeland
ligningsrevisor*

*Erik Tore Lyngstad
spesialrevisor*